

# Tien keer ruim excellent naar de tien ton

Gemiddeld bijna 92 punten, daarmee zijn de tien tientonners van John de Vries uit Boijl ingeschreven. Echte melkkoeien, met veel raskwaliteit, beste benen en een slim karakter, dat heeft het tiental gemeen. ‘Dit lijstje is het resultaat van hoe ik al jaren werk.’

TEKST FLORUS PELLIKAAN

*NRM-kampioene JIMM. Holstein Hellen 589 (v. Shottle) reikte net als haar moeder tot de tien ton*

**T**ientonner, het predicaat is en blijft een duurzaamheidsprestatie van formaat. Niet meer dan vijf bedrijven in Nederland mochten tot nu toe tien of meer tientonners op hun naam bij-schrijven. Daaronder is ook het Friese melkveebedrijf van John de Vries uit Boijl, waar afgelopen januari de tiende koe de grens van tien ton vet en eiwit slechtte. Extra bijzonder is dat alle tien koeien excellent zijn ingeschreven. Gemiddeld komen ze zelfs uit op 91,9

punten. Onder het tiental bevindt zich onder andere de algemeen NRM-kampioene van 2012 JIMM. Holstein Hellen 589 (v. Shottle), die met 94 punten is ingeschreven. Ook haar met 93 punten beoordeelde moeder JIMM. Holstein Hellen 585 (v. Goldwyn) staat in de lijst. Beide koeien zijn nog steeds in productie. Op het bedrijf blijkt ook nog eens een hoog percentage van de honderdtonners door te stoten tot tientonner. Op dit moment staat de teller met 100.000 kg-koeien op 31 stuks. ‘Levensduur is niet een speciaal doel, maar het is de resultante van hoe ik werk. Hoe ik voer, hoe ik opfok, hoe ik fok, hoe ik verzorg, alles is gericht op het gezond oud kunnen worden van de koeien’, vertelt John de Vries. ‘Ik ben een gevoelsmens en hou echt van mijn koeien, dus daar doe ik alles voor. Ik ben een monnik op mijn eigen bedrijf. Iedere oude koe heeft wel eens wat meegemaakt wat ook het einde had kunnen zijn. Juist op die momenten komt het erop aan dat je opmerkt wat er is en daar het maximale voor doet.’

## Tussenkalf tijd van 550 dagen

Volgens de Friese melkveehouder is het voor dergelijke duurzaamheidsprestaties daarom allereerst nodig om op en top koeienman te zijn. ‘Ik kende vroeger niet alleen de koeien van thuis, maar van de hele buurt. Als ik in het voorjaar naar school fietste en een van de burens had de koeien buiten, dan zag ik gelijk welke koe miste. Thuis kreeg ik van mijn vader al vroeg alle ruimte, als ik maar leerde van mijn fouten.’

Binnen het management doet De Vries naar eigen inzicht geen spectaculaire dingen. ‘Ik ben niet gevoelig voor mode of trends en doe al jaren hetzelfde. Ik heb geen voermengwagens en zet eens in de drie dagen kuilgras voor het voerhek. Een kleine gift mais krijgen de koeien twee keer per dag. Wij voeren de koeien dus vooral op pensniveau en daardoor hebben we ook zelden last van pensverzuring. Dat komt bijvoorbeeld de klauwgezondheid en daarmee ook de levensduur ten goede’, zegt hij. ‘Doordat het rant-



naam	vader	dagen	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet + eiwit	alg. voork.	jaartal
JIMM. Holstein Leentje 60	Mascol	3.552	131.768	4,17	3,45	10.039	92	2022
JIMM. Holstein Hellen 589	Shottle	3.510	135.775	4,02	3,39	10.060	94	2021
JIMM. Holstein Hellen 588	J. H. Mr Black	3.370	133.914	4,14	3,35	10.022	91	2021
JIMM. Holstein Hellen 585	Goldwyn	3.622	135.477	4,00	3,40	10.032	93	2019
JIMM. Holstein Boukje 19	Bookie	3.727	123.894	4,76	3,35	10.046	92	2015
JIMM. Holstein Jennie 58	Lord Lily	3.421	128.994	4,42	3,35	10.028	90	2011
JIMM. Holstein Hennie 277	Reyno	3.651	111.024	5,34	3,68	10.015	91	2011
JIMM. Holstein Lena 3	Bookie	3.805	117.917	4,88	3,64	10.052	93	2009
JIMM. Holstein Leentje 19	Blackstar	4.094	134.895	4,05	3,38	10.020	90	2008
JIMM. Holstein Helena 37	F16	4.051	121.369	4,75	3,55	10.076	92	2004

Tabel 1 – De tien koeien van De Vries die in de afgelopen twaalf jaar tien ton vet en eiwit produceerden

soen altijd hetzelfde is, weet ik ook dat het daar niet aan ligt als de koeien een keer niet fit zijn.’ Doordat de koeien geen grote hoeveelheid energie gevoerd krijgen, vervetten ze minder snel. Tussenkalftijd zegt De Vries niet zoveel en hij streeft er niet naar om die zo kort mogelijk te houden. ‘Dat is een kengetal uit de jaren zestig, toen de koeien 5000 kilo melk gaven. Maar afkalven is een risico voor de koe en maatschappelijk zijn niet alle kalfjes gewenst. Ik snap boeren niet die koeien met pijn en moeite met meer dan 35 liter proberen droog te zetten. Juist dat zijn goedkope liters om te produceren met een hoge melkprijs door de hoge gehalten. Hier is de tussenkalftijd gemiddeld 550 dagen, ik insemineer koeien als ze er conditioneel aan toe zijn. De meeste tientonnars hebben hun prestatie in vijf of zes lactaties gehaald.’ Afgelopen jaar realiseerde de honderdkoppige melkveestapel van De Vries een rollend jaargemiddelde van 11.385 kg melk, 4,25% vet en 3,46% eiwit.

### Melkkoeien met raskwaliteit

In de fokkerij zoekt De Vries naar de juiste verhoudingen in de koe. Hij maakt daarbij al veel jaren intensief gebruik van het aAa-systeem. ‘Ik werk vanuit de gedachte van aAa. Het belangrijkste is eerst stieren uit te zoeken die je wilt gebruiken. Daarbij kijk ik naar stieren die bij mijn koeien passen, waar ik goede dochters van zie of goede resultaten van hoor. De juiste paring is vervolgens het geheim.’ De Friese melkveehouder is trots op het lijstje met fraaie tientonnars. ‘Het bewijst dat een fraaie koe ook oud kan worden. Een jonge kampioenskoe fokken is niet moeilijk, daarvoor kun je een paar hoge exterieurstieren na elkaar gebruiken. Maar een fraaie koe die oud wordt, dat vraagt andere eigenschappen. Deze tientonnars zijn allemaal echte melkkoeien, met veel raskwaliteit, beste benen en een slim karakter.’ Gevraagd naar een favoriet binnen de lijst met tientonnars hoeft De Vries niet lang na te denken. ‘Hellen 585, absoluut. Ze is 16 jaar, heeft al 160.000 kilo melk gegeven en drie excellente koeien gefokt uit natuurlijke drachten. Ze heeft met haar 1b-plek op de NRM en het reservekampioenschap op de HHH-show bewezen een show te kunnen lopen, maar heeft ook productiedrang én levensduur. Ze is altijd als eerste buiten en komt ook altijd weer als eerste binnen. Ze loopt nooit in de weg, maar zoekt ook geen ruzie. Van zo’n koe hou ik zo verschrikkelijk veel. Ze is echt een koe naar mijn hart.’

De Vries is extra trots dat de koeien de resultaten halen in een vijftig jaar oude stal. ‘De boxen staan hier nog op 110 cm, maar hebben wel een zandligbed. Als diepstrooisel niet zou mogen, zou ik geen boer meer zijn. Om oud te worden moeten koeien veel en comfortabel liggen. Hoe groot mijn liefhebberij voor de fokkerij ook is, milieu is gewoon 80 procent van hoe een koe eruit ziet.’ Als De Vries morgen zou stoppen met boeren, dan zou hij op het actuele lijstje met tientonnars het meest trots zijn. ‘Nog meer dan op de NRM-titel van Hellen 589 bijvoorbeeld. Dit zegt echt iets over het totale bedrijf en bewijst dat fraaie koeien productief oud kunnen worden. Dat is zoals ik altijd naar de fokkerij en de melkveehouderij heb gekeken. Maar keuringen hebben na een pauze van een paar jaar wel weer mijn liefhebberij. Het is fantastisch om mensen te ontmoeten die dezelfde passie voor koeien hebben.’ |

De favoriete tientonner  
JIMM. Holstein Hellen 585  
(v. Goldwyn) is ingeschreven  
met 93 punten

